

У Х В А Л А
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Дериглазова Артема Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпункту 36, підпункту „в“ підпункту 48 пункту 7 § 1, пункту 1 § 3 розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII

м. К и ї в
4 жовтня 2022 року
№ 104-3(II)/2022

Справа № 3-167/2021(351/21)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання, доповідач),
Головатий Сергій Петрович,
Городовенко Віктор Валентинович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Дериглазова Артема Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпункту 36, підпункту „в“ підпункту 48 пункту 7 § 1, пункту 1 § 3 розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436).

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О.О. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Дериглазов Артем Ігорович звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/351 від 2 вересня 2021 року) перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) підпункт 36, підпункт „в“ підпункту 48 пункту 7 § 1, пункт 1 § 3 розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (далі – Закон).

Зазначені приписи Закону унормовують окремі питання розгляду судами першої, апеляційної та касаційної інстанцій кримінальних справ.

1.1. Оспорювані приписи Закону установлюють таке:

– у Кримінальному процесуальному кодексі України главу 33 виключити (підпункт 36 пункту 7 § 1 розділу 4);

– у Кримінальному процесуальному кодексі України у розділі XI „Перехідні положення“ пункти 11 і 15 викласти в такій редакції:

«11. Кримінальні справи, які до дня набрання чинності цим Кодексом надійшли до суду від прокурорів з обвинувальним висновком, постановою про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру, постановою про направлення справи до суду для вирішення питання про звільнення особи від кримінальної відповідальності, розглядаються судами першої, апеляційної та касаційної інстанцій в порядку, що діяв до набрання чинності цим Кодексом, з урахуванням положень, передбачених § 3 розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу

України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“;

15. Апеляційні та касаційні скарги, заяви про перегляд судових рішень у кримінальних справах, які були розглянуті до набрання чинності цим Кодексом, або у справах, розгляд яких не завершено з набранням чинності цим Кодексом, подаються і розглядаються у порядку, що діяв до набрання чинності цим Кодексом, з урахуванням положень, передбачених § 3 розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“» (підпункт „в“ підпункту 48 пункту 7 § 1 розділу 4);

– „заяви про перегляд судових рішень Верховним Судом України у справах, які подані та розгляд яких не закінчено до набрання чинності цим Законом, передаються до Касаційного кримінального суду та розглядаються спочатку колегією у складі трьох або більшої непарної кількості суддів за правилами, що діяли до набрання чинності цим Законом. Такі заяви розглядаються без повідомлення та виклику учасників справи, за винятком випадку, коли суд з огляду на обставини справи ухвалить рішення про інше“ (пункт 1 § 3 розділу 4).

Дериглазов А.І. просить перевірити наведені приписи Закону на відповідність статтям 9, 21, 22, 24, 58 Конституції України.

Обґрунтовуючи твердження щодо невідповідності Конституції України оспорюваних приписів Закону, суб'єкт права на конституційну скаргу посилається, зокрема, на приписи Конституції України, Закону, Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року (далі – КПК України 1960 року), Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), рішення Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів впливає таке.

2.1. Червонозаводський районний суд міста Харкова вироком від 31 жовтня 2012 року засудив Дериглазова А.І. до покарання згідно з Кримінальним кодексом України у редакції, чинній на момент ухвалення рішення (далі – КК України): за статтею 348 – довічне позбавлення волі; за частиною першою статті 263 – позбавлення волі на строк чотири роки; за частиною другою статті 342 – позбавлення волі на строк два роки. На підставі статті 70 КК України за сукупністю злочинів шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим визначив Дериглазову А.І. остаточне покарання – довічне позбавлення волі.

Апеляційний суд Харківської області ухвалою від 14 травня 2013 року скасував указаний вирок через істотне порушення кримінально-процесуального закону (КПК України 1960 року) і повернув справу на новий судовий розгляд.

За наслідками нового розгляду Червонозаводський районний суд міста Харкова 15 червня 2015 року ухвалив вирок, за яким засудив Дериглазова А.І. до позбавлення волі: за статтею 348 КК України – на строк п'ятнадцять років; за частиною першою статті 263 КК України – на строк чотири роки; за частиною другою статті 342 КК України – на строк два роки. На підставі статті 70 КК України за сукупністю злочинів шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим визначив Дериглазову А.І. остаточне покарання – позбавлення волі на строк п'ятнадцять років. Постановив стягнути з Дериглазова А.І. на користь потерпілого Гвоздика В.В. на відшкодування матеріальної та моральної шкоди 412,72 грн та 100 000 грн відповідно, а також на відшкодування моральної шкоди на користь потерпілих: Жданова О.В. – 100 000 грн, Лахматова Є.О. – 30 000 грн та Євлахова О.М. – 300 000 грн. У задоволенні позову Євлахова О.М. про стягнення з Дериглазова А.І. 30 000 грн на відшкодування матеріальної шкоди відмовив. Вирішив питання про речові докази та судові витрати у справі.

Апеляційний суд Харківської області 3 квітня 2017 року скасував цей вирок місцевого суду в частині покарання і постановив свій вирок, яким призначив Дериглазову А.І. покарання: за частиною другою статті 342 КК України – позбавлення волі на строк два роки; за частиною першою статті 263 КК України – позбавлення волі на строк чотири роки; за статтею 348 КК України – довічне позбавлення волі. На підставі пункту 3 частини першої статті 49 КК України звільнив Дериглазова А.І. від призначеного покарання за частиною другою статті 342 КК України. Відповідно до статті 70 КК України за сукупністю злочинів визначив Дериглазову А.І. остаточне покарання – довічне позбавлення волі. Цивільний позов Євлахова О.М. задовольнив, постановив стягнути із засудженого на користь потерпілого 30 000 грн на відшкодування матеріальної шкоди. В іншій частині вирок місцевого суду залишив без змін.

Колегія суддів Першої палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду ухвалою від 20 березня 2018 року касаційні скарги засудженого Дериглазова А.І. та його захисника Біловчука Д.І. залишила без задоволення, а вирок Червонозаводського районного суду міста Харкова від 15 червня 2015 року та Апеляційного суду Харківської області від 3 квітня 2017 року щодо Дериглазова А.І. відповідно до статті 395 КПК України 1960 року змінила: виключила з кваліфікації діяння, визначеного частиною першою статті 263 КК України, ознаку складу цього злочину – перевезення; звільнила Дериглазова А.І. від покарання, призначеного за частиною першою статті 263 КК України, на підставі пункту 3 частини першої статті 49, частини п'ятої статті 74 КК України у зв'язку із закінченням строків давності; зазначила в резолютивній частині, що Дериглазов А.І. підлягає звільненню від покарання, призначеного за частиною другою статті 342 КК України, на підставі пункту 2 частини першої статті 49 КК України замість пункту 3 цієї статті; виключила з вироку рішення про призначення Дериглазову А.І. покарання за сукупністю злочинів на підставі частини першої статті 70 КК України; визначила, що Дериглазова А.І. слід вважати засудженим

до довічного позбавлення волі, призначеного йому апеляційним судом за статтею 348 КК України.

Захисник Біловчук Д.І. 22 червня 2018 року звернувся із заявою про перегляд ухвали касаційного суду на підставі статті 400¹⁶ КПК України 1960 року у зв'язку з невідповідністю судового рішення суду касаційної інстанції висновку щодо застосування норм права, викладеному в постанові Верховного Суду України.

Колегія суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду ухвалою від 25 червня 2018 року зазначену заяву захисника Біловчука Д.І. повернула.

Верховний Суд зазначив, що заява захисника Біловчука Д.І. не може бути предметом розгляду Верховного Суду з огляду на те, що:

– відповідно до пункту 1 § 3 розділу 4 Закону „заяви про перегляд судових рішень Верховним Судом України у справах, які подані та розгляд яких не закінчено до набрання чинності цим Законом, передаються до Касаційного кримінального суду й розглядаються за правилами, що діяли до набрання чинності цим Законом“;

– „однак такий порядок не може бути застосований до заяв, які подані після набрання чинності Законом, оскільки згідно з частиною першою статті 5 КПК процесуальна дія проводиться, а процесуальне рішення ухвалюється згідно з положеннями цього Кодексу, чинними на момент початку виконання такої дії або ухвалення такого рішення. Тобто на час звернення захисника з відповідною заявою відсутній процесуальний порядок і повноваження Верховного Суду щодо її розгляду“;

– „з заявою про перегляд судового рішення Верховним Судом України захисник звернувся після втрати чинності главою 33 КПК, тому вказана заява не може бути предметом розгляду Верховного Суду“.

2.2. Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що підпункт 36, підпункт „в“ підпункту 48 пункту 7 § 1, пункт 1 § 3 розділу 4 Закону не відповідають статтям 9, 21, 22, 24, 58 Конституції України, оскільки, зокрема:

– „будь-яке обмеження прав і свобод особи повинно бути чітким та законодавчо визначеним, однак у даному випадку таке обмеження, як неможливість перегляду вироку з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм кримінального закону щодо подібних суспільно небезпечних діянь, що спричинило ухвалення різних за змістом судових рішень, законодавством не передбачено“;

– ці приписи Закону „звужують права громадян в непередбачений Конституцією України спосіб та встановлюють дискримінацію для осіб чий кримінальні справи можуть бути переглянуті в порядку глави 33 КПК 2012 року у залежності від часу виникнення правовідносин з поданням заяви за цими статтями КПК <...>. При цьому, у жодному законі не зазначено, з якою метою встановлені такі обмеження, і чи є вони необхідними у демократичному суспільстві“.

2.3. У конституційній скарзі Дериглазов А.І. висловив клопотання про поновлення строку подання конституційної скарги, оскільки повний текст ухвали Колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 25 червня 2018 року він отримав лише 11 серпня 2021 року, що підтверджено відповідною позначкою на конверті.

Також автор клопотання стверджує, що суспільний інтерес справа становить, оскільки „існує значна кількість осіб, які підпали під дискримінаційні обмеження через те, що їх справи розглядались за нормами КПК 1960 року та були передані на розгляд Верховним Судом і яким було відмовлено у праві на перегляд вироків згідно ст. 400-11, 400-12, 400-16 КПК України 1960 року і глави 33 КПК 2012 року“.

3. Розв’язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності

вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої); як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Конституційний Суд України визнає її розгляд потрібним із мотивів суспільного інтересу (частина друга); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

Дериглазов А.І. висловив клопотання про поновлення строку подання конституційної скарги.

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України з огляду на доводи, наведені суб'єктом права на конституційну скаргу, вважає, що пропущений ним строк подання конституційної скарги підлягає поновленню.

3.2. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону; Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими або

наявне зловживання правом на подання скарги (абзац перший частини першої, частина четверта статті 77).

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що автор клопотання не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності підпункту 36 пункту 7 § 1, пункту 1 § 3 розділу 4 Закону, а обмежився цитуванням окремих норм Конституції України, КПК України 1960 року, КПК України, рішення Європейського суду з прав людини. Однак таке посилення без наведення аргументів щодо невідповідності Основному Закону України оспорюваних приписів Закону не можна вважати обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності.

Що стосується підпункту „в“ підпункту 48 пункту 7 § 1 розділу 4 Закону, конституційність якого просить перевірити Дериглазов А.І. у конституційній скарзі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України зазначає, що в остаточному судовому рішенні у його справі – ухвалі Колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 25 червня 2018 року – його не застосовано.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Дериглазова Артема Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпункту 36, підпункту „в“

підпункту 48 пункту 7 § 1, пункту 1 § 3 розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**